

**До
Комисията по правни въпроси на 44
Народно събрание**

Копие до
Членовете на Съдийската колегия на
Висшия съдебен съвет (ВСС)

Копие до
Министъра на правосъдието

Уважаеми членове на Комисията по правни въпроси,

От публикации в медиите разбрахме, че в Народното събрание е внесен законопроект за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт. Предложенията се отнасят до основни институти, свързани със статуса на съдиите (правилата за конкурсите и състава на конкурсните комисии, встъпването в длъжност на избраните председатели на съдилищата и дисциплинарното наказване), дейността на ВСС и статуса на главния инспектор и инспекторите на ИВСС.

Изравяваме безпокойство за това, че се подготвя съществено изменение в устройствения акт на съдебната власт без преди това да се направи необходимия анализ за приложението на изменяните правни институти, както и да се проведат консултации със съдийската общност и обществено обсъждане на проекта.

През 2016 година се приеха изменения и допълнения в голяма част от разпоредбите на Закона за съдебната власт, обнародвани съответно в ДВ, бр. 26 и бр. 62. Първата част от цялостното изменение на закона се отнасяше до статута на Висшия съдебен съвет и разделянето на кадровия орган на две колегии – съдийска и на прокурорите и следователите, което беше пряко следствие от измененията в Конституцията, обнародвани в ДВ, бр. 100 от 18.12.2015 г. Влезлите в сила през месец август 2016 г. изменения и допълнения на ЗСВ имаха за предмет статуса на съдиите, прокурорите и следователите – назначаване, повишаване и дисциплинарна отговорност; ограничаване на възможностите за командироване; възлагане на общите събрания на съдиите на допълнителни правомощия, свързани с администриране на съдилищата; регламентиране на

проверката на имуществените декларации на съдиите, прокурорите и следователите и др.

Преди да се престъпи към промяна на въведените през 2016 г. правни норми и институти следва да се извърши: задълбочен анализ и оценка на действието на нормативния акт; обсъждане на относимата съдебна практика на Върховния административен съд; провеждане на професионални дискусии с участие на съдии, прокурори и следователи. Изискванията на чл. 26 и сл. от Закона за нормативните актове налагат при подготовката на проекти за нормативни актове да се спазват принципите на необходимост, обосновааност, предвидимост, откритост и стабилност, както и в процеса на изработване на проекта за изменение на нормативния акт, да се провеждат обществени консултации с гражданите и професионалните общности.

Считаме, че нито едно от тези изисквания не е спазено при изработването и внасянето в Народното събрание на поредния проект за изменение на Закона за съдебната власт. Освен това се пренебрегва и обезсмисля дейността на създадената в Министерството на правосъдието работна група, която има за задача именно подготовка на необходимите и полезни изменения в съдебния закон. Не се разбира от мотивите към проекта какво налага спешното им приемане без при това да е спазен предвидения в ЗНА ред, който е гаранция за предвидимост, прозрачност и стабилност на законодателния процес.

Възразяваме срещу предвидената възможност в чл. 50, ал. 1 ЗСВ главният инспектор и инспекторите при ИВСС да се възстановяват на длъжност, различна от заеманата преди избора им, тъй като това противоречи на предвиденото в закона изискване преместването в длъжност да се извършва след конкурс, поставя необосновано бившите инспектори в привилегировано положение спрямо останалите съдии, прокурори и следователи.

Възразяваме срещу предвиденото в проекта ограничаване на правото на жалба на съдиите, прокурорите и следователите, тъй като с изключение на дисциплинарните производства, обжалването на решенията на съответните колегии на ВСС ще се осъществява само на една инстанция. В мотивите към проекта се сочи, че това ограничаване на правата на съдиите, прокурорите и следователите има за цел ускоряване на конкурсните процедури. Липсата на изследване за приложение на закона до момента не позволява да се установи коя е причината/причините за действително необосновано бавното протичане на конкурсите за назначаване, преместване и повишаване. В никакъв случай обаче обжалването на решенията на ВСС не е единствената причина за забавата в процедурите. Организацията на конкурсите в етапите преди решението на съответната колегия е задължение на кадровия орган. Забавеното изготвяне на атестационни оценки на участниците в конкурса, ненавременното представяне на решения на етичните комисии, също са фактори, които влияят върху темпа на провежданите конкурси. Считаме, че без цялостен анализ на кадровата дейност по ЗСВ след измененията от 2016 г. всяка промяна в правната регламентация ще бъде необоснована и ненавременна, а оттам и със съмнителна ефективност. Във всеки случай, недопустимо е под претекст за ускоряване на конкурсните процедури да се отнемат права на съдиите, прокурорите и следователите.

По същия начин следва да се коментира и предложението за промяна в състава на конкурсните комисии. Ролята на Комисията по атестирането и конкурсите не следва да се омаловажава, като се сведе единствено до организационна. Участието в състава на конкурсите комисии на действащ магистрат - член на КАК е гаранция, че комисията участва цялостно в кариерния процес на съдиите, прокурорите и следователите. При всички положения тази промяна следва да бъде обсъдена от професионалната общост на съдиите, прокурорите и следователите.

Като изразяваме още веднъж безпокойството си от необоснованото и немотивирано предложение за изменения на ЗСВ, настояваме за оттегляне на законопроекта и обсъждане на всички предложения за промяна в съдебния закон в работната група към МП и провеждане на дебати по приложение на закона с участието на съдиите, прокурорите и следователите.

14 март 2019 г.
гр. София

Управителен съвет на Съюза на съдиите в България